

Zarząd powiatu ma uprawnienie do weryfikacji czy apteka ma wystarczającą liczbę personelu

Kategoria: Polityka Zdrowotna

Opublikowano: piątek, 22, listopad 2024 15:19

Bernadeta Skóbel

Odśloni: 1662

WSA w Gdańsku w niedawnym wyroku wskazał, że przyjęcie interpretacji, iż zarząd powiatu nie ma uprawnienia do samodzielnej weryfikacji twierdzenia podmiotu prowadzącego aptekę co do braku możliwości pełnienia dyżurów z powodu niewystarczającej liczby personelu, mogłoby prowadzić do sytuacji, w której stałoby się niemożliwe zaspokojenie gwarantowanych konstytucyjnie potrzeb mieszkańców związanych z ich prawem do ochrony zdrowia. Wyrok jest nieprawomocny.

Co znalazło się w skardze przeciwko powiatowi?

W sprawie Zarząd Powiatu wyznaczył 8 aptek do pełnienia dyżurów w porze nocnej i dni wolne od pracy. Jeden z podmiotów prowadzących apteki zaskarżył uchwałę. W skardze wskazano m.in., że apteka jest czynna w dni powszednie w godzinach 7:30-20:00, zaś w soboty od 8:00 do 16:00. Regulamin pracy w spółce nie przewiduje przerwy w pracy nie przekraczającej 60 minut zaś art. 132 § 1 kodeksu pracy (k.p.) reguluje, że pracownikowi przysługuje w każdej dobie prawo do co najmniej 11 godzin nieprzerwanego odpoczynku, a art. 133 § 1 k.p. wskazuje, że pracownikowi przysługuje w każdym tygodniu prawo do co najmniej 35 godzin nieprzerwanego odpoczynku, obejmującego co najmniej 11 godzin nieprzerwanego odpoczynku dobowego. Magister, który zaczyna pracę o 7:30 kończy ją o 15:30, zaś magister, który zaczyna pracę o 12:00 kończy ją o 20:00. Pierwszy nie może dyżurować od 21:00 do 23:00 w ten sam dzień, ponieważ nie zostałyby spełniona norma dobowego odpoczynku w wymiarze 11 godzin. Drugi nie może dyżurować, bowiem spółka nie ma przewidzianej 60 minutowej przerwy w pracy, a nadto jakby ten magister pracował do godziny 23:00 to nie mógłby zostać wyznaczony do pracy w kolejny dzień na 7:30, bo nie zostałyby spełniony obowiązek dobowego odpoczynku w wymiarze 11 godzin. Dniem pracującym jest również sobota, w którą normalne godziny pracy apteki to 8:00-16:00. Magister, który pracuje w tych godzinach, nie może pracować w godzinach dyżuru od 21:00 do 23:00, a to samo dotyczy magistra, który będzie pracował w poniedziałek od 7:30. Dalej prowadzący aptekę wskazał, że dyżury zostały wyznaczone przez 7 dni z rzędu, więc w takim przypadku nie da się rozpiścić grafiku w taki sposób, aby nie naruszać norm prawa pracy. Nadto jeden z tygodni wypada w sierpniu, czyli w sezonie urlopowym kiedy i tak jest problem z personelem. Zdarzają się też inne usprawiedliwione nieobecności, zwolnienia i nagłe sytuacje losowe. W takich przypadkach powstałby problem z dyżurowaniem przez cały tydzień.

Stanowisko Zarządu Powiatu

Zarząd powiatu wniósł o oddalenie skargi wskazując m.in., że Zarząd Powiatu był zobowiązany do wyznaczenia dyżurów aptek w porze nocnej i w dni wolne od pracy. Analiza potrzeb mieszkańców w tym zakresie oraz analiza rozkładu godzin pracy wskazanej wyżej apteki uzasadniała konieczność podjęcia uchwały w tej sprawie, przy czym w uchwale nie uwzględniono niedziel z uwagi na fakt, że rozkład pracy aptek w tym zakresie gwarantował mieszkańcom możliwość zakupu leków, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz wyrobów medycznych.

Na wezwanie Zarządu Powiatu żadna z aptek nie wyraziła chęci dobrowolnego pełnienia dyżurów w porze nocnej i w dni wolne od pracy. Z tego względu organ podjął działania w celu wyznaczenia aptek w trybie tzw. przymusowym, przy czym wziął pod uwagę ograniczone możliwości podmiotów prowadzących apteki i zdecydował się na wyznaczenie kilku aptek dyżurujących w systemie rotacyjnym.

W ocenie organu powołane w skardze oświadczenie o braku personelu nie przesądza o braku możliwości wyznaczenia tej apteki, jako apteki dyżurującej. Oświadczenie takie winno być poddane obiektywnej ocenie organu. Jeżeli ustawodawca przewiduje tryb wyznaczenia apteki dyżurującej, również w sytuacji,

Zarząd powiatu ma uprawnienie do weryfikacji czy apteka ma wystarczającą liczbę personelu

Kategoria: Polityka Zdrowotna

Opublikowano: piątek, 22, listopad 2024 15:19

Bernadeta Skóbel

Odłony: 1662

w której żadna z aptek dobrowolnie nie wyraziła chęci pełnienia dyżurów, to nie sposób założyć, że podmiot prowadzący aptekę będzie mógł w prosty sposób zwolnić się z obowiązku pełnienia dyżuru składając oświadczenie, że nie spełnia któregoś z warunków przewidzianych w ustawie Prawo farmaceutyczne, a zarząd powiatu nie będzie miał możliwości weryfikacji treści złożonego oświadczenia. Potwierdza to również treść art. 94 ust. 11 zd. 1 u.p.f., gdzie wskazano, że w przypadku uzasadnionych wątpliwości w zakresie prawdziwości okoliczności wskazanych w oświadczeniach, o których mowa w ust. 5 lub 10, zarząd powiatu może wystąpić do Wojewódzkiego Inspektora Farmaceutycznego z wnioskiem o potwierdzenie tych okoliczności. Przed podjęciem zaskarżonej uchwały organ wystąpił z wnioskiem o taką weryfikację. W odpowiedzi Wojewódzki Inspektor poinformował, że w ramach posiadanych przez ten podmiot kompetencji nie jest możliwe potwierdzenie okoliczności dotyczących spełnienia warunku posiadania odpowiedniej liczby personelu. W dodatkowej korespondencji e-mailowej wskazał, że brak jest jednoznacznego zapisu sugerującego minimalny poziom zatrudnienia magistrów farmacji. Zdaniem organu taka norma prawna jednak istnieje, bowiem zgodnie z art. 92 u.p.f. w godzinach pracy apteki w jej lokalu znajduje się zatrudniony w niej farmaceuta lub farmaceuta wykonujący swoje obowiązki w aptece na innej podstawie prawnej. Oznacza to, że w godzinach pracy apteki wymagana jest obecność jednego magistra farmacji.

Skarżąca przyznała, że zatrudnia dwóch magistrów farmacji, których godziny pracy od poniedziałku do piątku pokrywają się w godzinach pomiędzy 12:00 a 15:30. Nie ma żadnych obiektywnych przeszkód, aby w dniach, w których mają być pełnione dyżury, godziny pracy magistrów farmacji zostały ustalone w taki sposób, aby drugi z farmaceutów rozpoczynał pracę o godzinie 15:00. W takim przypadku nie dojdzie do naruszenia prawa do 11-godzinnego wypoczynku dobowego. Kodeks pracy dopuszcza również pracę w godzinach nadliczbowych w razie szczególnych potrzeb pracodawcy - art. 151 §1 pkt 2 k.p. oraz w niedziele i święta przy wykonywaniu prac koniecznych ze względu na ich użyteczność społeczną i codzienne potrzeby ludności, w szczególności w zakładach świadczących usługi dla ludności - art. 151(10) pkt 9 lit. b k.p. W przypadkach dozwolonej pracy w niedzielę prawo do 35-godzinnego nieprzerwanego odpoczynku, może przypadać w innym dniu niż niedziela - art. 133 § 4 k.p. Ponadto w przypadku osób zarządzających zakładem pracy - a do takiej kategorii zalicza się kierownik apteki (art. 128 § 2 pkt 2 k.p. w zw. z art. 88 u.p.f.) - stosowanie przepisów dotyczących zapewnienia 11 godzin nieprzerwanego odpoczynku jest wyłączone (art. 132 § 2 pkt 1 k.p.), a tygodniowy nieprzerwany odpoczynek może być skrócony do 24 godzin (art. 133 § 2 z zw. z art. 132 § 2 pkt 1 k.p.). Reasumując przepisy Kodeksu pracy są na tyle elastyczne, że dają skarżącej obiektywną możliwość obstawy kadrowej dyżurów w zakresie wynikającym z zaskarżonej uchwały, również w nagłych przypadkach. Powołując się na przepisy k.p. organ dodał, że nie ma obiektywnych przeszkód, aby w terminach wskazanych w uchwale pracodawca nie wyrażał zgody na skorzystanie przez pracownika z prawa do urlopu wypoczynkowego.

W ocenie organu nie ma również znaczenia treść regulaminu pracy obowiązującego u skarżącej, ponieważ zgodnie z art. 94 ust. 3 u.p.f., przy podejmowaniu uchwały, decydujące znaczenie ma zaspokojenie potrzeb ludności powiatu w zakresie dostępu do usług świadczonych przez apteki ogólnodostępne.

Ocena sądu

Sąd podzielił argumenty Zarządu Powiatu.

Sąd wskazał, że skoro apteki są placówkami ochrony zdrowia publicznego i ich zadaniem jest

Zarząd powiatu ma uprawnienie do weryfikacji czy apteka ma wystarczającą liczbę personelu

Kategoria: Polityka Zdrowotna

Opublikowano: piątek, 22, listopad 2024 15:19

Bernadeta Skóbel

Odłony: 1662

świadczenie pełnego zakresu usług farmaceutycznych wymienionych w art. 86 u.p.f. to ich dyżury w porze nocnej, czy też w dni wolne od pracy stanowią formę realizacji ustawowego obowiązku zapewnienia dostępu do usług farmaceutycznych, w tym leków ratujących zdrowie i życie.

W sytuacji braku zgłoszenia przez podmioty prowadzące apteki ogólnodostępne gotowości do pełnienia dyżurów przez prowadzone przez nie apteki zarząd powiatu zobowiązany jest na mocy art. 94 ust. 3 w związku z ust. 9 pkt 2 u.p.f. wyznaczyć apteki do pełnienia tych dyżurów.

Nie budzi wątpliwości, że każdy mieszkaniec powiatu winien mieć zapewnioną dostępność do świadczeń realizowanych przez apteki ogólnodostępne także w godzinach nocnych i w dni wolne od pracy.

Jak podkreśla się w orzecznictwie sądów administracyjnych **działalność aptek jest szczególną działalnością gospodarczą, która ma zmierzać nie tylko do osiągnięcia efektu gospodarczego, ale też służyć ochronie zdrowia wartości szczególnie chronionej na podstawie art. 68 ust. 1 – 3 Konstytucji RP.**

Wojewódzki Inspektor Farmaceutyczny wskazał, że nie ma możliwości potwierdzenia okoliczności o których mowa w art. 94 pkt 1 ust. 7 u.p.f. (dotyczących między innymi personelu zatrudnionego w aptece). Takie stanowisko Wojewódzkiego Inspektora Farmaceutycznego nie może w żadnym wypadku wyłączać uprawnienia Zarządu Powiatu do samodzielnej weryfikacji twierdzenia podmiotu prowadzącego aptekę co do braku możliwości pełnienia dyżurów. Przyjęcie takiej interpretacji przepisów u.p.f. mogłoby bowiem prowadzić do sytuacji, w której stałoby się niemożliwe zaspokojenie gwarantowanych konstytucyjnie potrzeb mieszkańców związanych z ich prawem do ochrony zdrowia.

Regulamin pracy przyjęty przez skarżącą spółkę dla pracowników zatrudnionych w prowadzonych przez nią aptekach nie może być w żadnym przypadku podstawą do zwolnienia jej z obowiązków publicznych wynikających z samej istoty apteki jako placówki ochrony zdrowia publicznego. Przeciwnie, to rzeczą podmiotu prowadzącego aptekę jest takie dostosowanie wewnętrznych regulacji i taki sposób zarządzania apteką (aptekami), by możliwe było wykonywanie nałożonych na nią obowiązków o charakterze publicznym.

Sąd podkreślił, że jeśli zachodzi konieczność nałożenia takich obowiązków przez organ władzy publicznej, powinno to odbyć się z zachowaniem zasady proporcjonalności przejawiającej się w dbałości, aby obowiązki o charakterze publicznym zostały nałożone na poszczególne podmioty w niezbędnym zakresie, bez nieuzasadnionego uprzywilejowania któregośkolwiek z nich. Zasady tej nie naruszył Zarząd Powiatu, dokonując w zaskarżonej uchwale rozdzielenia obowiązków związanych z dyżurami na kilka aptek.

Sąd podzielił ocenę Zarządu Powiatu, że **w okresie pełnienia dyżurów możliwe jest odmienne niż w inne dni ukształtowanie godzin pracy farmaceutów. Możliwe jest bowiem czasowe odstępianie od zasady równoczesnego wykonywania pracy w określonych dniach przez obydwu zatrudnionych farmaceutów. Słusznie wskazuje także organ na możliwość skorzystania przez pracodawcę z uprawnień dotyczących tzw. godzin nadliczbowych oraz na prawo odmowy udzielenia urlopu wypoczynkowego pracownikowi z uzasadnionych przyczyn.**

Wyrok WSA w Gdańsku z 25 października 2024 r. sygn. III SA/Gd 443/24

Zarząd powiatu ma uprawnienie do weryfikacji czy apteka ma wystarczającą liczbę personelu

Kategoria: Polityka Zdrowotna

Opublikowano: piątek, 22, listopad 2024 15:19

Bernadeta Skóbel

Odsłony: 1662

Źródło: orzeczenia.nsa.gov.pl